

احکام وضو در بیماران

نویسنده مدرک	طیبه زارع/کارشناس مذهبی
تاریخ تهیه	بهار ۱۴۰۲
منبع	رساله مراجع تقلید
کد سند	Pa-C-3/01

به طور کلی افرادی که به سه قسم تقسیم می شوند:

۱- بیماران معمولی و کسانی که بطور سرپایی معالجه می شوند و بیماری آنها هیچ مانع و مشکلی برای خواندن نماز و سایر عبادات ایجاد نخواهد کرد که این دسته افراد نماز خود را از نظر وقت، رعایت قبله و طهارت و امثال آن مانند قبل از بیماری بجا می آورند.

۲- بیماران بدحال یا اورژانسی که به هیچ عنوان قادر به انجام عبادات عملی و نماز نیستند مگر با ایما و اشاره و گاهی ممکن است کسانی باشند که اصلاً فاقد بعضی از شرایط کلی تکلیف مانند عقل و قدرت باشند که در این صورت تکلیف از آنان ساقط است قضاء هم بر آنان واجب نیست. مثل افرادی که در وقت نماز در حال کمای مطلق به سر می برند یا بیماران روانی سخت که عقل و مشاعر آنان از کار افتاده است.

۳- بیمارانی که جزء دسته اول و دوم نیستند ولی در مورد نماز و احکام نماز مانند طهارت، قبله و

امثال آن از احکام و مسائل خاصی برخوردار می باشند.

وضوی جبیره:

وضوی جبیره بر دو قسم است: ۱- وضوی معمولی ۲- وضوی جبیره ای

جبیره به چیزهایی گفته می شود که بر روی زخم ها، جراحات، چرک ها، دمل ها، شکستگی ها، بریدگی ها قرار می دهند مانند: تخته، پارچه، دارو، گچ که محل زخم و شکسته را می بندند یا پانسمان می کنند. جبیره در لغت از ماده جبر و به معنای کمک کردن می باشد.

موارد کلی وضوی جبیره:

۱- جای وضو، زخم و امثال آن باشد اعم از اینکه آن زخم و غیره: عامل درونی داشته باشد (قروح) یا عامل بیرونی داشته باشد (جروح)

۲- جای وضو چیزی (اعم از نجاست و غیر نجاست) چسبیده باشد به طوری که امکان برطرف نمودن آن نباشد یا بقدری مشقت داشته باشد که غیر قابل تحمل است.

۳- آب ضرر داشته باشد. ضرر داشتن آب (مثل اینکه قسمتی از دست مبتلا به نوعی بیماری روماتیسم باشد و آب برای آن ضرر داشته باشد) در اعضاء وضو سه صورت دارد: تمام اعضاء وضو (تیمم جبیره ای) - تمام یک عضو وضو (تیمم جبیره ای) - بعضی از اعضاء وضو (وضوی جبیره ای)

دستور وضوی جبیره:

الف) روی زخم باز است. ۱- آب برای زخم ضرر ندارد، باید طبق معمول وضو گرفت. ۲- آب ضرر دارد:

الف: (جبیره در محل شستن) زخم در صورت یا دستها است: * اطراف زخم را بشوید و اگر ممکن است دست روی زخم بکشد. * اطراف زخم را بشوید و اگر ممکن نیست پارچه پاکی روی آن بگذارد و روی پارچه را دست بکشد.

ب: (جبیره در محل مسح) زخم روی پاها یا جلوی سر باشد و نتواند مسح کند: * اگر می تواند پارچه را روی آن بگذارد و روی آن را مسح کند و تیمم هم بنماید (بنا بر احتیاط واجب) * اگر نمی تواند

پارچه پاکی روی آن بگذارد، باید به جای وضو تیمم کند و بهتر است یک وضو بدون مسح هم بگیرد.

ب) روی زخم بسته است:

۱- می شود باز کرد: الف: ضرر و زحمت ندارد: باید باز کند و وضو بگیرد (وضوی معمولی)

ب: ضرر دارد: در محل شستن (صورت و دستها) چنانچه کشیدن دست تر ضرر ندارد، واجب است روی آن دست تر بکشد. در محل مسح است بطوری که همه جای را فرا گرفته، اگر جبیره پاک نیست پارچه پاکی روی آن بگذارید و بر آن مسح کند.

۲- نمی شود باز کرد: الف: جبیره پاک است و رساندن آب به محل زخم ممکن است و مشقت یا ضرر ندارد، باید آب را به زخم برساند.

ب: زخم یا جبیره نجس است: نمی تواند آب بکشد و رساندن آب ضرر دارد، باید فقط اطراف زخم را آب بکشد و اگر می شود پارچه پاکی بگذارد بطوریکه جزء جبیره حساب شود و روی آن مسح کند. می تواند آب بکشد و رساندن آب زحمت و ضرر ندارد، باید آب بکشد و آب را به زخم برساند.

تیمم جبیره ای:

اگر پیشانی و پشت دست ها زخم است و پارچه یا چیز دیگری را که بر آن بسته نمی تواند باز کند، باید دست را روی آن بکشد و نیز اگر کف دست زخم باشد و پارچه یا چیز دیگری را که بر آن بسته نتواند باز کند، باید دست را با همان پارچه به چیزی که تیمم بر آن صحیح است بزند و به پیشانی و پشت دست ها بکشد.